

Министар културе брани Владу пред културом уместо да брани културу пред Владом

ЧАСОПИСИ

На крају 2003. године баш пре парламентарних избора Министарство културе и медија Србије потписало је нову културну бруку. Одлуком комисије сумњиве компетентности а несумњиво лобистичко– странчарске будности, на листи књижевних и културних гласила одстрањених као локални шкарт нашли су се, уз раније проscribeване “Књижевне новине”, "Србиан Литерару Магазин Релатион", (часопис који излази на енглеском језику) и “Савременик”, сада и “Књижевност”, “Лудус” – Савеза драмских уметника Србије, међународни часопис “Стил” који штампа текстове на језицима аутора, часопис за књижевна истраживања “Сигнал”, панчевачке “Свеске”, крушевачка “Багдала”, “Наше стварање” из Лесковца, крагујевачки “Липар”... и на крају, какав злочин, књижевни часопис за децу “Змај” који ове године слави 50. година постојања. Да се подсетимо оснивачи овог дечијег часописа су Бранко Ћопић, Александар Вучо, Арсен Диклић, Десанка Максимовић, која је била и први председник уметничког савета у ком су били многи истакнути књижевни ствараоци и писци за децу.

Прошле године, где ироније, исто Министарство одликовало је премијама неке непостојеће часописе, односно њихове иницијаторе, што није био само неморални чин него и буквална буџетска злоупотреба. Посебно забрињава одсуство слуха за часописе који излазе ван Београда, то, између осталог, сведочи о недостатку интереса за хармоничан културни лик Србије, откривајући сву отуђеност твораца и заговорника овакве “културне политике”. Наликујући на покушај затирања сваког другачијег мишљења, става и деловања, она представља отужни рецидив тоталитарног концепта друштва и културе. На овој листи се нашао без финансијске подршке и часопис “Драма”, који редовно излази и излазиће захваљујући великом броју истакнутих стваралаца и уметника окупљених око њега и уз посебну захвалност штампарии “Беотелепром” из Београда.

Бранислав Лечић, Српски министар културе и медија, на почетку свог мандата, 06. 04. 2001. године обратио се публици у нашој Народној библиотеци Србије, између осталог речима да није случајно да он први пут као министар говори у Народној библиотеци, поводом шездесетогодишњице оснивања Народне библиотеке Србије (1941- –2001). Министар је заборавио да пита о ком се јубилеју ради а види се да не зна. Ради се о шездесетогодишњици бомбардовања Народне библиотеке Србије 1941 године. Библиотека је постојала више од сто година пре 1941. године.

– При крају мандата Српски министар културе и медија у свом интервјуу каже: “Потпуно сам задовољан радом Владе, обезбедили смо бољи стандард грађана и успели да намиримо дуговања према пензионерима и осталим социјалним категоријама, а то је велики успех. Многи Влади Србије приписују разне неуспехе а нико не помиње период који је био пре нас. Не дам на ову Владу!” – На пријему у Скупштини града у новембру 2003. године, поводом Европских дана Јеврејске културе у Београду, на питање зашто није присуствовао отварању изложбе поменуте манифестације, министар културе је рекао: “Дошао бих врло радо али нисам имао времена. Да бих стигао свуда куд где ме позову било би најбоље да ме умноже или можда клонирају. Тако бих могао да будем на више места.”

– У мају 2002. године министар културе најављује формирање филмског фонда у износу од

милион и по евра... Република Србија преузима контролу над Авала филмом... закон о кинематографији у септембру ове године улази у скупштинску процедуру. – У јануару 2002. године Бранислав Лечић министар културе, каже као гост листа “Политика”. “Нека закон буде вођа. Више нема места хајдучкој психологији, чија је суштина како преварити Закон. Ни један страни инвеститор неће улагати у земљу у којој је дозвољена крађа интелектуалне својине.” – Почетком јануара 2003. године за Новости Бранислав Лечић говори о реформи у култури. “Сталешка удружења и синдикати биће главна заштита уметника-који ће сви радити по уговору. Уместо страховања за егзистенцију, добра организација и помоћ државе. Биће галаме, али је важно да људи схвате да не губе него добијају.

– Крајем јануара 2003. године за лист “Политика”, Бранислав Лечић ка-же: Културна политика коју заступа Министарство уводи конкуренцију као услов за постизање квалитета, те смо у готово све области културе увели конкурсе, комисије, фондове, награде, стимулације. Један од најбољих резултата постигнут је конкурсом за подршку домаћој кинематографији на којем је изабрано шест играних филмова. – У јуну 2003. године наслов у новинама гласи: Златни глас Душану Павловићу а Браниславу Лечићу “жути картон”, поводом манифестације дванаестог путујућег фестивала дечијих песама “Пролећна песма”, на коју Лечић није ни дошао, а Министарство културе ову дечију манифестацију ни финансијски није помогло.

– На почетку јула 2003. године у клубу познатих Соња Савић, глумица, тврди да нам је кинематографија “пукла”, министре, стиди се. На питање којим аргументима брани став да је наша кинематографија дефинитивно пукла, глумица Соња Савић каже: На нашем филму данас владају, кланови, а остало је веома мало људи који су у стању да сниме један озбиљан филм. Да не говорим о Професионалцу. Не могу да схватим да Богдан Диклић који је био појам побуне није играо тог интелектуалца, већ је у његову улогу “улетео” наш министар културе, човек који изгледа потпуно чиновнички и удбашки. Притом, у прва четри “демократска” филма који су снимљени код нас, Лечић је играо главне улоге.

– Почетком јануара 2003. године наша истакнута глумица Светлана Бојковић у свом интервјуу каже: У сваком тренутку, и у свакој прилици ћу бранити достојанство свог сталежа. Из свега што сам чула и прочитала од министра Лечића, није ми јасно о чему он говори. Уверена сам да ни Министарству није јасно о чему је реч? – Почетком јануара 2004. године у новинама се појавио наслов “Лечић подржао Тачијевог зета, глумца из Приштине Енвера Петровција”. Поред фонда за хуманитарно право и Министарство културе апеловало је на суд у Београду да се из Петровцијевог стана избаце избеглице са Косова. Наташа Кандић и Бранислав Лечић, који су у овом случају подржали Енвера Петровција, нису интервенисали код суда за две српске избегличке породице, у чије се станове у Приштини, Петровци насилно уселио и користи их без икакве надокнаде. У исто време, Петровци стан свог оца рентира УНМИК-у за високу закупнину.

– Случај министра Лечића и уважене новинарке НИН-а Радмиле Станковић која је у овом недељнику писала о злоупотребама министра културе а посебно представе “Контејнер са пет звездица” његовог кума Душана Ковачевића, у којој главну улогу игра Бранислав Лечић, где је Министарство издвајало средства разним манифестацијама у земљи и иностранству да би се играла ова наведена представа. Лечићев адвокат Биљана Ковачевић- Вучо поднела је тужбу против новинарке Радмиле Станковић, али после утврђивања истине код суда Лечић је одустао од тужбе.

– Богдан Тирнанић почетком септембра 2003. године, у свом стилу, ставио га је у наслов “Голи министар”. Лечић се после краћег боравка на Брионима и турнеје од фестивала до фестивала упутио на Аду Бојану, папарацима на рупу. Они су га скривени у жбуњу, сликали к’о од мајке рођеног. У више поза. Додуше, увек са јаким глумчким изразом на лицу. Воли човек нудизам,

шта ћеш, његово право. Али, бити први голи министар у историји то може само у Србији. Тело је порука. Енглези имају голог куvara, а ми, ето, голог министра.

РЕАКЦИЈЕ ЈАВНОСТИ, ИНСТИТУЦИЈА КУЛТУРЕ И УМЕТНИЧКИХ СТВАРАЛАЦА

У јуну 2003. године из Удружења књижевника Србије истичу да је Општина Нови Пазар ставила ван снаге Одлуку Владе Србије о Старом Расу, Петровој цркви и Сопоћанима, којом је ова споменичка целина категорисана као културно добро од изузетног значаја. Сви споменици на овом подручју од 9. до 13. века део су српске али и европске и светске баштине. Почетком 2003. године Министарство културе и медија Србије саопштило је да је изненађено вешћу објављеном у медијима да је Скупштина општине Шабац одлучила да избрише име глумца Љубише Јовановића из назива позоришта у Шапцу и да покушава да ступи у контакт са надлежнима у овом граду како би стекло увид у оно што се десило и помогло да се ова “непримерена грешка исправи”. Име великана наше глуме Љубише Јовановића представља релевантан део српске позоришне традиције која мора остати уткана у савремени културни простор Шапца и Србије.

На апел целе културне јавности Србије, а посебно позоришних стваралаца, председник Скупштине општине Душан Петровић партијски друг из Демократске странке министра Лечића, оглушио се о све апеле и скинуо име српског позоришног барда Љубише Јовановића са шабачког позоришта. Уместо да због овог чина буде смењен, он је увелико напредовао: постао је потпредседник Демократске странке у 2004. години, а у марту чак постаје потпредседник Скупштине Србије.

Више од сто аутора, који су послали своје рукописе на конкурс Задужбине “Иво Андрић”, због прекида рада жирија упутили су писмо Браниславу Лечићу министру за културу у којем се тражи материјална помоћ за одржавање скупова “сећање на Андрића” и “Дани Иве Андрића”. Али, и ако је Министарство један од оснивача, одговор тј. материјална помоћ је изостала. Крајем децембра 2003. године принудно иселење Књижевне општине Вршац из родне куће Јована Стерије Поповића, у којој је овај угледни издавач радио готово три деценије. Почетком октобра 2003. године српски писци и издавачи неће бити заједно и представљати национални штанд Републике Србије на сајму књига у Франкфурту захваљујући државној небризи и неорганизованости два удружења издавача. Како су истакли познати издавачи и писци “срамота је да Србију и Министарство културе не занимају књиге” иако је франкфуртски сајам књига прилика да се покаже национална продукција и склопе добри послови са издавачима Европе.

Момо Капор почетком септембра 2003. године у интервјуу за новине говори о патриотизму, уметности, шездесетосмашима, о власти и о другим стварима: “Ја се уопште не разумем у политику али се разумем у нека људска осећања, то ми је на крају крајева и посао. Ја могу да говорим само о разочарању људи који су потрошили сате и дане на киши, у сукобима са полицијом, по снегу, трошећи ђонове и осећања. Да би се на крају разочарали, да би сада они који су лупали у шерпе за време телевизијског дневника почели да се лупају у главу”.

У тексту у НИН-у, од 19. фебруара 2004. године под насловом “Је ли министар Лечић најглупљи Србин?” Александар Тијанић пише “... Једини којег је узео у природном стању и којег није требало усавршавати, био је Лечић. Избалансиран као особа; наиме, једнако лош као глумац и као човек, гладан блага, признања, аплауза, жедан славе и моћи, спреман све да понуди у размену, Лечић је најпотпунија персонификација суштине досизма. Он није међу каријатидама тог система. Није ни кључар. Нити, пак, оцак. Још мање идеолог. Он је досовски усавршени репати официјелни глодар. Лечићево задужење било је пацовско; нагризање јавне воље Срба.

Успорен – и он шпанску серију од 35 минута гледа цео сат. Његов језик није намеран да изрази мишљење, већ да разори свако размишљање. Тај говор је пронађен да звучи помпезно, искрено, реформаторски, учено а народно, бестиално умишљено а наизглед скромно, једино могуће. Јако!

Лечић сам једва задржава смех кад види да глупости које ваља, људио слушају у тишини. Он делује усхићено. У трансу. Просто се понекад бојим да није апотекарски подстакнут. Лети. Први српски космонаут. И није једини у влади. Али је саучесник. Кривац.

Лечић је довршио културу. Оним што је радио као министар, свиме што је показао као човек. Један од главних јунака таблоида, обавезна играчица на великим концертима, бахат у кафани, тренд-сетер без стила, никад чињеница, увек њена сенка, стопио је естраду, политику, мафију, иконографију, неупитаност, спонтаност тоалетних зидова. Он је омогућио да Срби изгубе културни рат и онда постану економске и политичке лаке жртве моћних. Обавио је задатак. Ко ће то да му заборави. Сад се у хору заклиње мртвом. Па да. Колико је Ћинђић жив, толико нарикаче нису још мртви. После Гебелса и Совјета, нико у Европи већ пола века није рекао да је задужен за свест нације као овај тупан. Какав ум има сподоба која изјави да је претходној српској влади “недостајало мало љубави од грађанства”.

А што није пробала са сексом, за то смо били расположени. Који мозак забрањује новине. Ужива у брифинзима где један малоумник подстиче колеге да реже на медије и хапсе мовинаре. Какав је то монструозни механизам који од слабашног глумца, скромног провинцијског дечака, прави монструма на прагу нацизма и њихових масовних експеримената. Ванредно стање, каже бедник, служи нама да видимо ко шта мисли? Кретен.”